

Sirküler Tarihi : 10 /11 /2021

Sirküler No : 2021 / 189

YENİLEME FONU UYGULAMASINDA SON DURUM **(7338 Sayılı Kanun -Yürürlük Tarihi: 26.10.2021)**

- Sadece Bilanço Esasında Defter Tutan Mükellefler Yararlanabilir:

İşletme hesabı esasında defter tutanlarla, serbest meslek kazanç defteri tutanlara bu uygulamadan yararlanma hakkı verilmemiştir.

- Benzer Mahiyetteki İktisadi Kıymetlerin İktisabı:

Yenilemenin sadece satılan veya doğal afetten zarar gören iktisadi kıymetin aynısı ile sınırlı tutulmayıp, “benzer mahiyetteki” bir iktisadi kıymetin iktisabı şeklinde genişletilmiş olması, mükellef lehine bir değişikliktir.

- Birden Fazla İktisadi Kıymet İktisabı:

Yenileme işleminde, satılan veya doğal afetten zarar gören bir iktisadi kıymetin yerine yine sadece bir adet değil de, teknik icaplar gereği birden fazla iktisadi kıymet alınmışsa bunun da yenileme fonu uygulamasına engel olmadığına Kanun maddesinde yer verilmiştir.

- Yenileme İçin 3 Yıllık Sürenin Nasıl Hesaplanacağı?

Kanun koyucu, 3 yıllık sürenin hesabını, **izleyen yıldan itibaren** hesaplamayı uygun bulmuştur. Buna göre, satıştan veya alınan sigorta tazminatından doğan karın yenileme fonu hesabında, ayrıldığı yılı izleyen yıldan itibaren 3 üncü yılın sonuna kadar kalabileceği belirtilmiştir. Örneğin, 2021 yılındaki bir satıştan (veya alınan sigorta tazminatından) doğan karın, 2021 yılı sonunda bilançoda yenileme fonuna alınmış olması halinde, en geç 31.12.2024 tarihine kadar yenilemenin gerçekleşmesi; yani yeni iktisadi kıymetin iktisap edilmiş olması gerekir. Aksi halde, yenileme fonundaki tutarın 31.12.2024 tarihinde 2024 yılının kar ve zararına eklenmesi zorunludur. Bu yönüyle, en az 3 yıllık bir vergi erteleme müessesesi olarak işlev görmesi sağlanmış olmaktadır.

- Yenilenen İktisadi Kıymet Tutarını Aşan Fon Kısmı Varsa:

3 yıllık süre içinde yenilenmiş olan kıymetlerin yenileme bedelini aşan, diğer bir ifadeyle bu yeni kıymetlerin amortismanına mahsup edilemeyecek bir fon kısmı kalmış ise, onun da en geç, satıştan veya tazminattan doğan karın doğduğu yılı izleyen 3. yılın kar ve zararına eklenmesi gerekir.

- Yenilenen Kıymetlerin Amortismanına Mahsup Konusu:

Eskiden olduğu gibi, yenilenen kıymetler için ayrılmaya başlanan amortismanlar dönem gideri yazılmayacak, öncelikle bu kıymetin iktisap maliyetine isabet eden ve yenileme fonunda yer alan tutardan mahsup edilecek; ta ki, yenileme fonundaki buna isabet eden tutar tükendiğinde gider hesaplarına gönderilecektir.

- Finansal Kiralama Yoluyla Yenilenen İktisadi Kıymetler:

Yenileme işleminin, iktisadi kıymetin doğrudan iktisabı yerine finansal kiralama yoluyla yapılmış olması halinde de, yenileme fonu imkanından faydalanılabileceği kanun metninde açıkça yer almıştır.

